

Sygn. akt XXV C 262/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR ( del.) Tomasz Gal

Protokolant sekr. sąd. Monika Kaźmierczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 czerwca 2013 r. w Warszawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z o. o. w W.

przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad

o zapłatę

orzeka:

1) oddala powództwo,

2) zasądza od (...) Spółki z o. o. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XXV C 262/13

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 marca 2012 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł przeciwko pozwanemu Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad w W. o zapłatę kwoty 2.734.473,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 11 maja 2004 roku strony zawarły umowę nr (...), na podstawie której powód zobowiązał się do opracowania stadium projektu budowlanego budowy odcinka (...) części (...) Obwodnicy W. od węzła (...) do węzła (...), długości około 15 km i węzła „(...)” do węzła (...), długości około 5 km wraz z materiałami przetargowymi według wymogów przewidzianych dla Funduszy Strukturalnych współfinansowanych przez Unię Europejską. Pozwany zobowiązał się zapłacić stronie powodowej wynagrodzenie w wysokości 19.434.600 zł brutto, ustanawiając limit na prace nieprzewidziane w kwocie 2.915.190 zł. Termin wykonania umowy wyznaczono na dzień 30 listopada 2005 roku. Aneks nr 1 do umowy nr (...) wydłużono termin wykonania i dostarczenia poszczególnych opracowań projektowych do dnia 31 maja 2007 roku ze względu na postulaty zgłaszane przez samorzędy oraz mieszkańców terenów przez które miała przebiegać projektowana droga. Aneks ten odnosił się do materiałów do wniosku o ustalenie lokalizacji drogi, projektu budowlanego, uzyskania prawa do terenu, materiałów przetargowych, projektu wykonawczego i uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę.

W dniu 23 lutego 2007 roku strony zawarły umowę nr (...), w której powód zobowiązał się do wykonania opracowań dodatkowych dla opracowania stadium projektu budowlanego budowy odcinka (...) na wspomnianym obszarze. Termin wykonania umowy wyznaczono na dzień 30 grudnia 2007 roku. Pozwany zobowiązał się zapłacić powodowi

wynagrodzenie w kwocie 7.749.748,66 zł brutto. Do umowy nr (...) zawarto kolejne aneksy nr 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8, którymi wydłużono termin wykonania i dostarczenia poszczególnych opracowań projektowych. Przyczynami wprowadzenia tych zmian były ujawnione jesienią 2006 roku kolizyjne plany rozbudowy lotniska (...), czego nie dało się przewidzieć w chwili podpisywania umowy, zamiar przeprowadzenia przez (...) S.A. przetargu na budowlane roboty kolejowe w rejonie węzła (...), przewlekły proces wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydania zgody na realizację inwestycji i zgody na realizację inwestycji dla odcinka od węzła (...) do węzła (...) oraz przewlekły proces uzgadniania dokumentacji projektowej z właścicielami kolidującej infrastruktury technicznej. Aneksem nr 9 do umowy nr (...) zmieniono kwotę wynagrodzenia na 19.415.904,49 zł. Umowa nr (...) również była zmieniana aneksami nr 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7, którymi strony wydłużały terminy do wykonania i dostarczenia poszczególnych opracowań projektowych. Aneks nr 8 do umowy nr (...) zmienił kwotę wynagrodzenia na 7.763.481,44 zł

W dniu 12 lutego 2009 roku strony podpisały kolejną umowę nr (...), na podstawie której powód zobowiązał się do wykonania opracowania dodatkowych prac projektowych dla stadium projektu budowlanego budowy drogi ekspresowej w korytarzu rezerwowym pod autostradę (...) na odcinku (...) obwodnicy W. od węzła (...) do węzła (...) wraz z odcinkiem drogi ekspresowej łączącej węzeł (...) z węzłem „(...)” i węzłem (...). Ustalono wynagrodzenie w kwocie 3.727.832 zł brutto, sam zaś termin wykonania umowy wyznaczono na dzień 30 września 2009 roku. Umowa została zmieniona aneksem nr 1, którym wydłużono termin wykonania i dostarczenia przedmiotu umowy do dnia 05 lutego 2010 roku.

W dniu 04 grudnia 2009 roku strony podpisały protokół zdawczo-odbiorczy dotyczący umowy nr (...). Decyzją nr (...) Wojewoda (...) zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę drogi ekspresowej (...) od węzła (...) do węzła (...) wraz z odcinkiem drogi ekspresowej łączącej węzeł (...) z węzłem (...) i węzłem (...). Budowa drogi rozpoczęła się w sierpniu 2010 roku. W dniu 06 grudnia 2010 roku strony podpisały protokoły zdawczo-odbiorcze dotyczące umów nr (...).

Pismem z dnia 11 marca 2011 roku powód wezwał pozwanego do wykonania umowy nr (...), dokonania odbioru przedmiotu umowy i zapłaty należnego powodowi wynagrodzenia.

Reasumując powód wskazał, że należne mu od pozwanego wynagrodzenie wynosi 30.893.485,15 zł, z czego strona pozwana uregulowała dotychczas należność w kwocie 26.875.483,40 zł. Powód wskazał, że wykonał już większość prac, te niedokończone wciąż są realizowane i wkrótce się zakończą. Z umowy nr (...) nie zostały wykonane w całości prace polegające na przeprowadzeniu procedury wykupu działek na rzecz inwestora. Zaangażowanie tych prac oceniono na 95%, co oznacza, według powoda, iż należne wynagrodzenie za wykonanie tych prac wynosi 1.173.060 zł netto na dzień wniesienia pozwu. Nie zostały wykonane także przewidziane umową nr (...) prace, polegające na wykonaniu projektu organizacji ruchu. Zostały one wykonane w 80%. Strony ustaliły jednak, że dalsze prace w tym przedmiocie nie będą wykonywane, należne wynagrodzenie wyniesie zatem 28.800 zł netto. Nie wykonano także w całości przewidzianych umową nr (...) prac polegających na przeprowadzeniu procedury wykupu dodatkowych działek na rzecz inwestora. Zaangażowanie prac oceniono na 95%, zaś należne wynagrodzenie na kwotę 1.027.520 zł netto. Powód nie wykonał również przewidzianych umową nr (...) zadań polegających na inwentaryzacji i oszacowaniu naniesień dla ogrodów działkowych w U., na P. i przy ul. (...). Zaangażowanie prac zostało ocenione na 95% a należne wynagrodzenie na kwotę 560.500 zł netto. Ponadto strona powodowa podniosła, że ilość zgód właścicieli na czasowe zajęcie terenu w formie notarialnych oświadczeń o ustanowieniu prawa użytkowania gruntu z oszacowaniem wielkości odszkodowania okazała się być znacznie wyższa od rzeczywiście wymaganej. Zatem powodowi należy się wynagrodzenie w kwocie 405.000 zł netto zamiast przewidzianego w umowie wynagrodzenia wynoszącego 1.296.000 zł netto (pozew, k. 2-14).

W odpowiedzi na pozew z dnia 29 marca 2013 roku pozwany Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad w W., zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm prawem przepisanych, a w zakresie kosztów zastępstwa procesowego zasądzenie ich według norm przepisanych na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

Pozwany w pierwszej kolejności podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda w zakresie roszczeń zgłoszonych w pozwie, ponieważ powód wywodzi je z umów, których stroną było również Biuro (...) S.A.. Podpisanie umowy konsorcjum i wspólne wykonywanie umowy, zdaniem pozwanego, nie daje podstaw liderowi konsorcjum do wystąpienia przeciwko zamawiającemu z roszczeniem o zapłatę całej wierzytelności. Nie można bowiem przyjąć, że strony umowy są wobec zamawiającego wierzycielami solidarnymi. Pozwany wskazał także, iż nie może budzić wątpliwości, że świadczenia te są podzielne, zatem brak jest podstawy prawnej pozwalającej powodowi domagać się w swoim imieniu od zamawiającego jakichkolwiek kwot z tytułu prac wykonanych przez Biuro (...) S.A.

Dodatkowo pozwany wskazał, iż przedmiot umowy nr (...) został przez powoda wykonany. Strony podpisały protokół zdawczo – odbiorczy, a następnie w dniu 30 listopada 2012 roku podpisano protokół odbioru końcowego, na podstawie którego spółka (...) Sp. z o.o. wystawiła fakturę VAT na kwotę 740.971,68 zł brutto. Z uwagi na niewystarczające wyjaśnienia strony powodowej co do przyczyny opóźnień w wykonaniu przedmiotu umowy nr (...) zostało wystosowane oświadczenie o potrąceniu na kwotę 100.174,80 zł. Powód otrzymał wynagrodzenie w wysokości 17.832.649,42 zł brutto za wykonanie umowy nr (...) i umowy nr (...) w kwocie 6.074.349,50 zł brutto. Na dzień 04 grudnia 2009 roku zaawansowanie finansowe umowy nr (...) wyniosło blisko 92%. Za wykonane prace powód otrzymał wynagrodzenie w wysokości 17.832.649,42 zł brutto. Natomiast zaawansowanie finansowe umowy nr (...) na dzień 06 grudnia 2010 roku wyniosło 78%, w związku z czym powód otrzymał kwotę 6.074.349,50 zł brutto tytułem wynagrodzenia za wykonane prace.

Pozwany potwierdził zaawansowanie rzeczowe prac z umowy nr (...) oraz umowy nr (...) w zakresie dotyczącym nabycia nieruchomości na poziomie 95%. Strona pozwana zakwestionowała jednak zaawansowanie prac w zakresie inwentaryzacji i oszacowania ogrodów działkowych. Powód prace te ocenił na 95% dla ogólnej liczby 1000 ogródków. W rzeczywistości prace te zostały wykonane dla 731 ogródków. Ponadto pozwany wskazał na błędną liczbę działek dla których zachodzi konieczność uzyskania zgody w formie aktu notarialnego na czasowe zajęcie nieruchomości w liczbie 375. Konieczność pozyskania przedmiotowego prawa zachodziła dla 549 działek.

Pozwany podniósł, iż również prace opisane w pozycjach nabycia nieruchomości i uzyskanie zgody w formie aktu notarialnego na czasowe zajęcie objęte umową nr (...) nie zostały wykonane zgodnie z terminami umownymi, tj. do dnia 30 kwietnia 2010 roku. Procedurę pozyskania prawa do terenu na trzecim etapie budowy drogi ekspresowej (...) na odcinku węzeł (...) – węzeł (...) rozpoczęto dopiero w momencie uzyskania pozwolenia na budowę i przekazania placu budowy wykonawcy robót drogowych w okresie czerwiec – lipiec 2010 roku, zakończono natomiast w styczniu 2010 roku. Ponadto pozwany podkreślił, iż końcowe rozliczenie umowy nr (...) było możliwe dopiero po uzyskaniu wpisów w księgach wieczystych i wprowadzeniu zmian w ewidencji gruntów potwierdzających własność Skarbu Państwa i trwały zarząd dla GDDKiA dla 95% ogólnej liczby 1834 działek. W dalszej części uzasadnienia wskazano, iż wskazane przez powoda zaawansowanie rzeczowych prac na poziomie 95% nie było równoznaczne z uzyskaniem wpisów w księdze wieczystej i ewidencji gruntów dla 95% ogólnej liczby działek.

W treści uzasadnienia podkreślono również, że w opracowaniu stadium projektu budowlanego pojawiły się liczne błędy projektowe. Na etapie realizacji inwestycji „Budowa drogi (...) węzeł (...) – węzeł (...) wraz z odcinkiem węzeł (...) – węzeł (...)”. Etap III: (...) obwodnica W. od węzła (...) (bez węzła) do węzła (...) (bez węzła)” przez wykonawcę robót pojawiły się liczne błędy projektowe, które skutkowały koniecznością przeprowadzenia robót rozbiórkowych oraz przedłużeniem czasu ich ukończenia. Również na etapie realizacji inwestycji „Budowa drogi ekspresowej (...) odcinek (...) – (...) wraz z budową łącznika z (...) i ul. (...) (...) w W.. Etap II/1: Droga ekspresowa (...) na odcinku od węzła (...) do węzła (...) Etap II/2: Droga ekspresowa (...) na odcinku węzeł (...) – węzeł (...)” zostały stwierdzone błędy projektowe. Błędy ujawniają się w dalszym ciągu, gdyż realizacja robót budowlanych na podstawie opracowań projektowych przygotowanych przez Jednostkę Projektującą trwa nadal (odpowiedź na pozew, k. 155-166).

Powód podtrzymał stanowisko w piśmie z dnia 9 maja 2013 r. (k. 352), a następnie obie strony na rozprawie w dniu 3 czerwca 2013 roku.

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, a w szczególności na podstawie: umowy nr (...)z dnia 11 maja 2004 roku (k. 21-23), aneksów nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 do umowy nr (...) (k. 25, 33-34, 36-37, 39-40, 42-43, 45-46, 54-55, 59-60, 84-85), umowy nr (...)z dnia 23 lutego 2007 roku (k. 27-29), umowy nr (...)z dnia 12 lutego 2009 roku (k. 48-51), aneksu nr 1 do umowy nr (...) (k. 57), aneksów nr (...)do umowy nr (...) (k. 62-63, 78-79, 254-259), protokołów zdawczo – odbiorczych do umów nr (...) (k. 65-67, 69-71, 73-74, 272), opisu przedmiotu zamówienia do umowy nr (...)podstawowy i dodatkowy (k. 169-191, 216-234, 239-253), specyfikacji istotnych warunków zamówienia (k. 192-215), opisu przedmiotu zamówienia do umowy nr (...) (k. 239-253, 261-267), protokołu przekazania do umowy nr (...) (k. 273), protokołu z dnia 27 sierpnia 2012 roku do umowy nr (...) (k. 274), protokołu zdawczo – odbiorczego ostatecznego do umowy nr (...) (k. 275-276), protokołu zdawczo – odbiorczego z dnia 13 grudnia 2012 roku do umowy nr (...) (294-295) i umów konsorcjum (k. 356-358) **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 03 marca 2004 roku pomiędzy (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością siedzibą w W.a Biurem (...) Spółką Akcyjną siedzibą w G.doszło do zawarcia umowy konsorcjum. Strony postanowiły współdziałać dla realizacji celu, którym było złożenie wspólnej oferty w postępowaniu przetargowym ogłoszonym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w W.na wybór wykonawców prac obejmujących „Opracowanie stadium projektu budowlanego budowy drogi ekspresowej w korytarzu rezerwowanym pod autostradę (...)na odcinku (...)Obwodnicy W. od węzła (...)do węzła (...)długości około 15 km wraz z odcinkiem drogi ekspresowej długości około 3 km łączącej węzeł (...)z dworcem pasażerskim (...)wraz z materiałami przetargowymi według wymogów przewidzianych dla Funduszy strukturalnych współfinansowanych przez Unię Europejską w wersji polskiej i angielskiej” a następnie zrealizowanie tego przedmiotu zamówienia. Liderem konsorcjum została spółka (...) Sp. z o.o., która została uprawniona do reprezentowania konsorcjum wobec zamawiającego i w stosunkach zewnętrznych (umowa konsorcjum z dnia 03 marca 2004 roku, k. 356).

W dniu 11 maja 2004 roku GDDKiA zawarła z (...) Sp. z o.o., występującym w imieniu własnym oraz drugiego z konsorcjantów umowę nr (...)na podstawie której wykonawca zobowiązał się do opracowania stadium projektu budowlanego określonego szczegółowo w umowie konsorcjum z dnia 03 marca 2004 roku. Zamawiający zobowiązał się z kolei zapłacić należne wynagrodzenie w kwocie 15.930.000 zł netto plus 22% podatek VAT w kwocie 3.504.600 zł. W umowie wyznaczono limit na prace nieprzewidziane w wysokości 2.915.190 zł. Wykonawca zobowiązał się wykonać i dostarczyć projekt stanowiący przedmiot umowy w terminie do dnia 30 listopada 2005 roku, w tym materiały do wniosku o ustalenie lokalizacji drogi, projekt budowlany, uzyskanie prawa do terenu, materiały przetargowe, projekt wykonawczy oraz uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę. § 2 umowy przewidywał, że projekt powinien spełniać wymagania określone w „Specyfikacji istotnych warunków zamówienia” oraz zawierać elementy wyszczególnione w „Opisie przedmiotu zamówienia”. Wykonawca zobowiązał się dołączyć do projektu oświadczenie, iż jest on wykonany zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, normami i wytycznymi i że został wykonany w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, któremu ma służyć. Aneks nr 1 z dnia 25 października 2005 roku przedłużono termin na wykonanie i dostarczenie poszczególnych opracowań projektowych oraz głównego projektu do dnia 31 maja 2007 roku. Kolejne aneksy wydłużały terminy na wykonanie i dostarczenie projektu stanowiącego przedmiot umowy, a mianowicie aneks nr 2 wydłużył ten termin do dnia 29 lutego 2008 roku, aneks nr 3 do dnia 30 czerwca 2008 roku, aneks nr 4 do dnia 30 sierpnia 2008 roku, aneks nr 5 do dnia 02 stycznia 2009 roku, aneks nr 6 do dnia 15 czerwca 2009 roku, aneks nr 7 do dnia 30 listopada 2009 roku i aneks nr 8 do dnia 30 kwietnia 2010 roku. Aneks nr 9 z dnia 11 lipca 2011 roku strony umowy nr (...)zmieniły wysokość wynagrodzenia należnego wykonawcy. Protokołem zdawczo – odbiorczym z dnia 04 grudnia 2009 roku Komisja dokonała oceny stanu prac projektowych przy wykonywaniu umowy i oceniła zaawansowanie prac projektowych z formularzem cenowym (umowa nr (...)z dnia 11 maja 2004 roku, k. 21-23; aneksy nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 i 9 do umowy nr (...), k. 25, 33-34, 36-37, 39-40, 42-43, 45-46, 54-55, 59-60, 84-85; protokół zdawczo – odbiorczy, k. 65-67; opis przedmiotu zamówienia, k. 169-191).

Umową nr (...)z dnia 23 lutego 2007 roku zawartą przez (...) Oddział W.z (...) Sp. z o.o., występującym w imieniu własnym i drugiego z konsorcjantów, zamawiający powierzył wykonawcy wykonanie opracowania dodatkowego do zadania „Opracowanie stadium projektu budowlanego budowy drogi ekspresowej w korytarzu zarezerwowanym pod autostradę (...)na odcinku (...)Obwodnicy W.od węzła (...)do węzła (...)długości około 15 km wraz z odcinkiem drogi

ekspresowej długości około 5 km łączącej węzeł (...)z węzłem (...)i węzłem (...)wraz z materiałami przetargowymi według wymogów przewidzianych dla Funduszy Strukturalnych współfinansowanych przez Unię Europejską”. Zamawiający zobowiązał się zapłacić wynagrodzenie ustalone na kwotę 6.352.253 zł netto plus 22% podatku VAT w wysokości 1.397.495,66 zł. Umowa była kilkakrotnie zmieniana aneksami, które wydłużały terminy na opracowanie i dostarczenie poszczególnych opracowań projektowych. I tak aneks nr 1 przedłużył termin na wykonanie i dostarczenie projektu stanowiącego przedmiot umowy do dnia 29 lutego, aneks nr 2 do dnia 30 czerwca 2008 roku, aneks nr 3 do dnia 30 sierpnia 2008 roku, aneks nr 4 do dnia 02 stycznia 2009 roku, aneks nr 5 do dnia 15 czerwca 2009 roku, aneks nr 6 do dnia 30 listopada 2009 roku i aneks nr 7 do dnia 30 kwietnia 2010 roku. Aneksem nr 8 z dnia 15 kwietnia 2011 roku zmodyfikowano wysokość wynagrodzenia należnego wykonawcy. Protokołem zdawczo – odbiorczym z dnia 06 grudnia 2010 roku Komisja dokonała oceny stanu prac projektowych przy wykonywaniu umowy i zaawansowania prac projektowych zgodnie z formularzem cenowym (umowa nr (...)z dnia 23 lutego 2007 roku, k. 27-31; aneksy nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 do umowy nr (...), k. 254-259, 62-63, 78-79; protokół zdawczo – odbiorczy, k. 69-71).

W dniu 04 lutego 2009 roku doszło do zawarcia kolejnej umowy konsorcjum między (...) Sp. z o.o.i Biurem (...) S.A.Strony umowy zgodnie postanowiły współdziałać dla realizacji celu, którym było zawarcie umowy z GDDKiA na „Opracowanie dodatkowych prac projektowych dla stadium projektu budowlanego budowy drogi ekspresowej w korytarzu rezerwowym pod autostradę (...)na odcinku (...)Obwodnicy W.od węzła (...)do węzła (...)długości około 15 km wraz z odcinkiem drogi ekspresowej długości około 5 km łączącej węzeł (...)z węzłem (...) i węzłem (...)”. Liderem konsorcjum pozostał (...) Sp. z o.o.Umową konsorcjum lider został upoważniony do reprezentacji konsorcjum wobec zamawiającego i w stosunkach zewnętrznych, składania i przyjmowania oświadczeń wobec zamawiającego w jego imieniu oraz do zawarcia umowy z zamawiającym (umowa konsorcjum z dnia 04 lutego 2009 roku, k. 357-358).

Umową nr (...)z dnia 12 lutego 2009 roku GDDKiA powierzyła konsorcjum firm (...) Sp. z o.o.i Biuru (...) S.A.wykonanie opracowania dodatkowych prac projektowych dla stadium projektu budowlanego budowy drogi ekspresowej określonej w umowie konsorcjum z dnia 04 lutego 2009 roku. Szczegółowy zakres przedmiotu umowy został zawarty w załączniku „Opis przedmiotu zamówienia” oraz we wcześniejszych umowach nr (...)z dnia 11 maja 2004 roku i nr (...)z dnia 22 lutego 2007 roku. Wykonawca zobowiązał się wykonać i dostarczyć przedmiot umowy do dnia 30 września 2009 roku, a zamawiający wypłacić należne wynagrodzenie w kwocie 3.055.600 zł netto plus 22% podatku VAT, tj. 972.232 zł. Aneksem nr 1 wydłużono termin na wykonanie i dostarczenie poszczególnych opracowań projektowych do dnia 05 lutego 2010 roku. Protokołem zdawczo – odbiorczym z dnia 06 grudnia 2010 roku Komisja dokonała oceny stanu prac projektowych przy wykonywaniu umowy i zaawansowania prac zgodnego z wyceną opracowania. W dniu 09 stycznia 2012 roku i 27 sierpnia 2012 roku przekazano operat pomiarowy, aktualizację operatów szacunkowych, powtórna obsługę procesu nabycia i dokumentację do wystąpienia o założenie ksiąg wieczystych. Jednostka projektująca oświadczyła, że przekazane prace zostały wykonane zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej (umowa nr (...)z dnia 12 lutego 2009 roku, k. 48-52; aneks nr 1 do umowy nr (...), k. 57; protokół zdawczo – odbiorczy, k. 73-74; protokół przekazania, k. 273; protokół, k. 274; protokół zdawczo – odbiorczy ostateczny, k. 275-276).

Sąd uznał za pełnowartościowy materiał dowodowy przedstawione przez strony dokumenty. Strony nie kwestionowały zawartości ani prawdziwości tych dokumentów, a Sąd nie znalazł podstaw do ich podważenia z urzędu.

Sąd oddalił wnioski dowodowe stron o przeprowadzenie dowodu z zeznań wszystkich świadków i dowodu z przesłuchania stron (k.400), uznając iż ich przeprowadzenie nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a ich uwzględnienie przyczyniłoby się jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia czasu trwania postępowania. Wynika to z przedstawionej poniżej przez Sąd oceny prawnej sprawy.

#### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

W przedmiotowej sprawie zasadniczym zagadnieniem jest kwestia legitymacji czynnej strony powodowej. Pozwany wskazał bowiem w pierwszej kolejności, iż powód nie wykazał legitymacji czynnej w zakresie roszczeń zgłoszonych w pozwie.

Dokonując rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie i mając na uwadze powyższy zarzut strony pozwanej przede wszystkim należało odnieść się do umów konsorcjum zawartych przez powoda (...) Sp. z o.o. z Biurem (...) S.A. Podstawą współpracy między dwoma podmiotami były właśnie wspomniane umowy, pierwsza zawarta w dniu 03 marca 2004 roku i druga z dnia 04 kwietnia 2009 roku. Przed przystąpieniem do rozważań dotyczących braku legitymacji czynnej powoda należy odnieść się do braku podpisu strony powodowej na pierwszej z umów konsorcjum. Powodowa spółka potwierdziła w pozwie i w piśmie procesowym z dnia 09 maja 2013 roku, iż podpisała umowę z dnia 03 marca 2004 roku, jednak nie odnalazła dotychczas wersji sygnowanej przez obie strony (k. 352). Pozwany nie kwestionował faktu zawarcia przez powoda umów konsorcjum z Biurem (...) S.A., Sąd uznał więc powyższą okoliczność za bezsporną. W tym miejscu, tylko na marginesie rozważań, należy podnieść, iż gdyby taka umowa konsorcjum nie była w ogóle zawarta to automatycznie podważałoby to fakt zawarcia umów zawartych przez owe konsorcjum z pozwanym, a w konsekwencji oznaczałoby, iż strona powodowa nie posiada jakichkolwiek roszczeń kontraktowych wobec strony pozwanej za okres do dnia 4 kwietnia 2009 r., kiedy to została zawarta druga umowa konsorcjum.

W ocenie Sądu zarzut braku legitymacji czynnej powoda do dochodzenia roszczeń w pełnym zakresie z tytułu kontraktów zawartych z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad jest w pełni uzasadniony.

Powyższe stanowisko znajduje uzasadnienie w tym, iż powód nie jest uprawniony do dochodzenia całej wierzytelności, albowiem był tylko jednym z dwóch członków konsorcjum, które zawarło przedmiotowe kontrakty. Zdaniem Sądu bez znaczenia pozostaje też okoliczność, iż powód stał się liderem tego konsorcjum. Należy bowiem wskazać, iż w przypadku uznania oferty wykonawców ubiegających się wspólnie o udzielenie zamówienia w trybie prawa zamówień publicznych za najkorzystniejszą i zawarcia umowy na podstawie art. 141 ustawy prawo zamówień publicznych, ponoszą oni zgodnie z art. 23 ustawy prawo zamówień publicznych solidarną odpowiedzialność za wykonanie umowy. Stosunek prawny łączący takich wykonawców jest skuteczny jedynie dla stron i nie rodzi żadnych skutków oprawnych wobec osób trzecich. Postanowienia umowy łączącej wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia wskazujące jakie części zamówienia powinni wykonać poszczególni wykonawcy w żadnym stopniu nie wiążą zamawiającego. Przepis art. 141 ustawy prawo zamówień publicznych przesądza wyłącznie o solidarności biernej wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, nie rodzi jednak skutku w postaci solidarności czynnej po ich stronie. Do powstania tego typu solidarności konieczne byłoby istnienie przepisu ustawy, tymczasem wskazany przepis art. 141 odnosi się wyłącznie do solidarnej odpowiedzialności za wykonanie umowy i wniesienie zabezpieczenia. Jednocześnie należy wskazać, iż potencjalny dług zamawiającego polega na wykonaniu świadczenia pieniężnego. Świadczenie pieniężne jest zawsze świadczeniem podzielnym, co oznacza, iż do ewentualnej odpowiedzialności zamawiającego przed wykonawcami wspólnie ubiegającymi się o udzielenie zamówienia znajdowałby zastosowanie przepis art. 379 § 1 kc, zgodnie z którym jeśli jest kilku wierzycieli, a świadczenie jest podzielne to dług dzieli się na tyle niezależnych części ilu jest wierzycieli. Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy należy uznać, iż zawarcie umowy konsorcjum i następnie wspólne wykonywanie umowy nie decyduje o tym, że lider konsorcjum jest legitymowany do wystąpienia przeciwko zamawiającemu o zapłatę całej wierzytelności. Upoważnienie lidera do reprezentacji konsorcjum wobec zamawiającego i w stosunkach zewnętrznych, jak i składania oraz przyjmowanie oświadczeń wobec inwestora nie może być poczytywane jako upoważnienie do dochodzenia na drodze sądowej od zamawiającego roszczeń z umowy. Podobnie upoważnienie lidera do prowadzenia rozliczeń finansowych łącznie w wystawianiem faktur nie może być poczytywane jako upoważnienie do dochodzenia na drodze sądowej od zamawiającego roszczeń z kontraktu. Wyżej wymienione czynności mają charakter czynności faktycznych. Samo wystawienie faktury nie kreuje bowiem zobowiązania cywilnoprawnego. Tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu do wyroku z dnia 18.02.2009 r. wydanego w sprawie VI ACa 1152/08 (nie publ.).

W konsekwencji należało przyjąć, iż powód jest uprawniony do dochodzenia należności we własnym imieniu i wyłącznie w zakresie w jakim wykonał poszczególne prace i to tylko w sytuacji gdyby nastąpiło rozwiązanie i rozliczenie

umowy konsorcjum. W tym zakresie strona powodowa musiałaby udowodnić jakie prace konkretnie wykonała, gdyż sama umowa konsorcjum nie określa procentowo podziału zadań między uczestników konsorcjum. Powód nie tylko tego nie wykazał i nie udowodnił, ale przede wszystkim w ogóle nie wskazał jaka część kwoty z kwoty dochodzonej na rzecz obu konsorcjantów jest mu należna, ani też nie wskazał podstaw i zasad wzajemnych rozliczeń pomiędzy dwoma konsorcjantami, które pozwalałyby na dokonanie oceny w jakim zakresie powód jest uprawnionych do uzyskania należności. Sąd nie mógł zatem, w braku odpowiedniego dowodu – porozumienia pomiędzy uczestnikami konsorcjum określającego zasady rozliczeń ustalić, jaka część dochodzonej od pozwanego kwoty należała się powodowi. Sąd nie mógł w przedmiotowej sprawie samodzielnie ustalić jaką kwotę przyznać potencjalnie powodowi, ponieważ nie znał wyżej wymienionych zasad rozliczeń, ani też nie posiadał informacji jaką część zlecenia wykonał powód.

Z umowy konsorcjum z 2004 r. wynika jedynie, iż (...) Sp. z o.o. zajęło się wykonaniem projektów branży drogowej, mostowej, energetycznej, sanitarnej, teletechnicznej, zieleni, ochrony środowiska, prowadzenie uzgodnień w imieniu zamawiającego oraz inne niezbędne dla prawidłowego i terminowego wykonania przedmiotu zamówienia. Biuro (...) S.A. zajęło się natomiast wykonaniem projektów branży mostowej oraz powierzono mu działania wspierające. Jednakże same kontakty zawarte ze SP - GDDKiA nie określają podziału prac między konsorcjantów, posługują się jedynie określeniem „Jednostki Projektującej” i określają zakres prac stanowiący przedmiot umowy. W przypadku dalszego obowiązywania umowy konsorcjum, roszczenia wykonawców w nim zrzeszonych wobec zamawiającego z tytułu wykonania umowy zawartej w wyniku udzielenia zamówienia publicznego, o które wspólnie się ubiegali, mogą być dochodzone na drodze sądowej jedynie przez wszystkich członków konsorcjum łącznie. Ponadto należy podnieść, iż żaden konsorcjant nie jest uprawniony do samodzielnego wytoczenia powództwa o zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty, nawet jeśli pozew obejmowałby tylko wynagrodzenie za roboty, które powód wykonał samodzielnie. Jak już wyżej wskazano, samodzielne dochodzenie roszczeń możliwe jest tylko w sytuacji rozwiązania i rozliczenia umowy konsorcjum. Wynika to przede wszystkim z istoty regulacji art. 23 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku prawo zamówień publicznych, który przewiduje wspólne ubieganie się o udzielenie zamówienia. To nie wspólnik (konsorcjant), lecz wykonawcy tworzący konsorcjum stanowią właściwy podmiot praw i obowiązków wynikających z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 roku, V CSK 475/10, LEX nr 1108492).

W piśmie procesowym z dnia 09 maja 2013 roku powód odnosząc się do zarzutu braku legitymacji czynnej jedynie podniósł zamiar zawarcia w przyszłości stosownej umowy przelewu wierzytelności pomiędzy powodem a drugim z konsorcjantów - Biurem (...) S.A.. Należy przyznać rację powodowi, iż zawarcie takiej umowy uprawniałoby powoda do dochodzenia roszczeń zgłoszonych w pozwie. Umowa cesji wierzytelności byłaby w takim przypadku podstawą do wykazania legitymacji czynnej powoda w niniejszym postępowaniu. Jednakże powód zamiaru tego nie zrealizował, albowiem umowy takiej nie zawarł i przedstawił w ramach niniejszego postępowania, w szczególności dodatkowo tylko należy zaznaczyć, iż stronie powodowej zarządzeniem z dnia 5.04.2013 r. w trybie art. 207 § 3 kpc ( w brzmieniu obowiązującym przed dniem 3.05.2012 r.) został zakreślony termin na zgłaszanie wszelkich twierdzeń i dowodów pod rygorem ich pominięcia (k. 348 v.), który upłynął bezskutecznie z dniem 9 maja 2013 r. (k. 351).

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, iż powyższa ocena prawna sprawy jest wystarczająca do jej rozstrzygnięcia, a tym samym rozpoznawanie dalszych zarzutów przedstawionych przez stronę pozwaną za bezprzedmiotowe.

Oddalenie powództwa skutkowało obciążeniem strony powodowej, jako strony przegrywającej, kosztami procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c.

Na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 08 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa Sąd zasądził na rzecz wykonującej zastępstwo procesowe pozwanego Skarbu Państwa – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Kwota ta została wyliczona zgodnie z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając na uwadze całokształt poczynionych powyżej rozważań Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.